

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Ветеринарна санітарія, біобезпека та
біозахист»»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ	
Рівень вищої освіти	Магістр
Код і найменування спеціальності	211 Ветеринарна медицина
Тип і назва освітньої програми	ОПП Ветеринарна медицина
Курс, семестр	5 курс, 10 семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 4,0, Загальна кількість годин – 120 із яких: лекцій – 16 год., лабораторних – 24 год. Форма семестрового контролю – залік
Мова (-и) викладання	Державна
Навчально-науковий інститут / факультет, кафедра	Ветеринарної медицини інфекційної патології, гігієни, санітарії та біобезпеки
Контактні дані розробника (-ів)	<i>Викладач:</i> ЗАМАЗІЙ Андрій, доктор вет. н., професор <i>Контакти:</i> кафедра інфекційної патології, гігієни, санітарії та біобезпеки <i>e-mail:</i> andrii.zamazii@pdau.edu.ua <i>URL:</i> https://www.pdau.edu.ua/people/zamaziy-andriy-anatoliyovych
МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ	
Статус навчальної дисципліни	Факультетська вибіркова
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Перелік дисциплін, які передують її вивченню: Санітарна екологія; Ветеринарна мікробіологія; Гігієна тварин; Годівля тварин та основи кормо-виробництва; Гігієна харчових продуктів; Ветеринарно-санітарна мікробіологія, мікологія і вірусологія; Епізоотологія та інфекційні хвороби.
Компетентності	<i>Загальні:</i> ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу. ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 3. Знання та розуміння предметної галузі та професії. ЗК 4. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК 5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення. <i>Фахові:</i> ФК 1. Здатність застосовувати методики роботи з національними і міжнародними нормативно-правовими актами, науковими працями, методичними розробками, рекомендаціями, інструкціями тощо у професійній діяльності. ФК 2. Здатність планувати санітарні заходи,

	<p>розробляти процедури та контролювати дотримання гігієнічних вимог на потужностях для випуску безпечних харчових продуктів, кормів і кормових добавок тощо.</p> <p>ФК 3. Здатність контролювати ефективність проведення санації потужностей згідно з вимогами національних та міжнародних нормативно-правових актів</p> <p>ФК 4. Здатність дотримуватися моральноетичних норм, правил і принципів біобезпеки та біоетики під час використання у професійній діяльності різних біологічних агентів.</p>
<p>Результати навчання</p>	<p>РН 1 Володіти методами та методиками ветеринарно-санітарного оцінювання систем і способів утримання, догляду, годівлі, напування та експлуатації тварин, стану тваринницьких об'єктів, належної експлуатації технологічного обладнання тощо.</p> <p>РН 2 Володіти принципами, методами та процедурами дотримання належного санітарного стану на потужностях для випуску, зберігання, переробки та реалізації харчових продуктів, кормів і кормових добавок, преміксів, побічних продуктів, ветеринарних препаратів, а також методами оцінювання їх безпечності та якості.</p> <p>РН 3 Володіти методами контролю гігієнічних вимог діяльності різних потужностей, які проводять збір, обробку, знешкодження (зnezараження), видалення, утилізацію та знищення побічних продуктів тваринницьких підприємств (потужностей), об'єктів ветеринарної медицини, переробної промисловості тощо.</p>
<p align="center">РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)</p>	
<p>Опанування дисципліни розвиває у здобувачів вищої освіти здатність логічно і системно мислити.</p>	
<p align="center">МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ</p>	
<p>Метою навчальної дисципліни є ознайомлення з основними положеннями ветеринарної санітарії; нормативами та методами контролю ветеринарного стану; заходами по підтриманню ветеринарносанітарних вимог виробництва та реалізації безпечної сільськогосподарської продукції відповідно до міжнародним нормами і законами України щодо регулювання питань біобезпеки у діяльності лікаря ветеринарної медицини на підконтрольних об'єктах</p>	
<p align="center">ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ</p>	
<p>Тема 1. Визначення та історія розвитку ветеринарної санітарії. Роль ветеринарної санітарії у щодо виробництва продукції високої якості..</p> <p>Тема 2. Дезінфекція на підконтрольних ветеринарних об'єктах, характеристика основних класів дезінфікуючих речовин. Дезінсекція на підконтрольних ветеринарних об'єктах. Дератизація на підконтрольних ветеринарних об'єктах.</p> <p>Тема 3. Ветеринарно-санітарна техніка</p> <p>Тема 4. Ветеринарно-санітарна оцінка ґрунту та джерел водопостачання, зnezараження стічних вод.</p> <p>Тема 5. Ветеринарно-санітарна оцінка кормів.</p> <p>Тема 6. Ветеринарно-санітарні вимоги до транспортних засобів для перевезення тварин, птиці, продуктів тваринного походження, сировини та відходів виробництва та їх дезінфекція.</p>	

Тема 7. Система біологічної безпеки і біозахисту: предмет, поняття, принципи, напрямки формування. Національні та міжнародні організації щодо біобезпеки та біозахисту та нормативноправові регуляторні акти у системі запобіганню біологічним ризикам

Тема 8. Характеристика основних груп біологічних ризиків та управління ними. Ризики занесення й поширення транскордонних та емерджентних захворювань тварин в Україні та світі. Системи моніторингу та діагностики. Біобезпека і біозахист при виробництві та переробці харчових продуктів, на біотехнологічних підприємствах та система лабораторного біозахисту та біобезпеки

МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ

Словесні (лекція, розповідь-пояснення); наочні методи: демонстрування; практичні методи: лабораторні роботи, робота з навчально-методичною літературою; формування пізнавальних інтересів: ситуації новизни навчального матеріалу, метод використання життєвого досвіду; методи усного контролю: усне опитування; тестовий контроль: виконання тестів; комп'ютерні і мультимедійні методи: використання мультимедійних презентацій, комп'ютерне тестування.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання

Наведені у Додатку до силабусу

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

- щодо термінів виконання та перескладання

При недотриманні термінів виконання завдань здобувач вищої освіти може доздати їх з узгодженням та дозволу викладача: Здобувачу вищої освіти, який одержав під час екзаменаційної сесії незадовільну оцінку (FX) або не був допущений до семестрового контролю, дозволяється ліквідувати підсумкову академічну заборгованість. Термін ліквідації підсумкової академічної заборгованості встановлює деканат, але зазвичай не довше, ніж два тижні після початку наступного навчального семестру. Особливості перескладання регламентовані «Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті»,
https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennya_pro_cinyuvannya2023.pdf

- щодо академічної доброчесності

Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ:
<https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>.

Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями у межах встановлених норм. У разі виявлення факту плагіату здобувач вищої освіти отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати його.

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Кодексом академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету (<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/9854/kodeksdobrochesnostinasayt.pdf>)

Політика академічної доброчесності: самостійність

	виконання завдань, посилання на використані джерела. Враховується: систематичність відвідування занять, своєчасність виконання навчальних завдань, повний обсяг їх виконання, якість виконання навчальних завдань, самостійність виконання, творчий підхід у виконанні завдань, ініціативність у навчальній діяльності.
- щодо відвідування занять	Відвідування занять є обов'язковим. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. При отриманні на занятті 0 балів та пропущені заняття здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати
- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти	На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, конференціях, семінарах, круглих столах. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету», https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polo_zhenn_yaproneformalnuosvitu.pdf
- щодо оскарження результатів оцінювання	Після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. У разі неможливості спільного врегулювання ситуації здобувач вищої освіти має право оскаржити результати контрольних заходів. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Особливості оскарження результату оцінювання регламентовані «Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів», https://vstup.puet.edu.ua/wpcontent/uploads/2022/05/dzv22-trg-mvsvd-m.pdf

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Вербицький П.І., Достоевський П.П. Довідник лікаря ветеринарної медицини / П.І. Вербицький, П.П. Достоевський. – К.: Урожай, 2004. – с.
2. Богатко Н.М., Щуревич Г.П., Голуб О.Ю., Власенко В.В., Константинов П.Д., Назаренко Л.В. Методичні рекомендації. Дезінфекція на потужностях з переробки мяса, молока, риби та агропродовольчих ринках. – Біла Церква, 2011.
3. Запобігання біологічним загрозам: що ви можете зробити. Посібник з питань біологічного захисту та як їх вирішувати / Саймон Уйтсбі, Татяна Новосолова, Джеральд Вальтер, Малькольм Дандо, 2015. pdf
4. Засєкін Д.А., Поляковський В.М., Соломон В.В. Транспортування тварин і продукції (санітарно-гігієнічні аспекти). Ж.: Вид -во Євєнюк О.О., 2010.
5. Ветеринарно -санітарні правила для суб'єктів господарювання (підприємств, цехів) з переробки птиці та виробництва яйце продуктів. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27 вересня

2001р., за № 849/6040.

6. Голубнича В. М. Погорелов М. В., Корнієнко В. В. Біобезпека та біозахист у біологічних лабораторіях 1 -го та 2 -го рівнів біобезпеки : монографія . Суми: Сумський державний університет, 2016. – 123 с.

7. Державні санітарні правила для молокопереробних підприємств. Затверджені 11 вересня 1998 р., № 11. ДСП 4.4.4.011 –96.

8. Знезараження продуктів та сировини тваринного походження при інфекційних захворюваннях. Біла Церква, 1995.

9. Екологічна та біологічна безпека держави в умовах глобалізації: монографія/ за ред.. Волосянко О. В. та Курила В.І. К.: НУБІП України, 2014. 445с.

10. Основи біобезпеки (екологічний складник): навч.посіб./Л. П. Новосельська, Т. Г. Іващенко, В. П. Гандзюра, О. П. Кулінич ; за заг. наук.ред. д.б.н. О. І. Бондаря. К. : Інститут екологічного управління та збалансованого природокористування, 2017. – 180 с.

11. Управління біоризиками: Посібник з лабораторної біобезпеки, WHO, – 2006 – 37 с

Допоміжні

1. Директива 2000/13/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 20 березня 2000 р. про апроксимацію законодавств Держав-членів ЄС у галузі маркування, зовнішнього вигляду та реклами харчових продуктів.

2. Директива Комісії 1999/21 /ЄС від 25 березня 1999 р. про дієтичні харчові продукти для спеціальних медичних потреб.

3. Регламент (ЄС) № 178/2002 Європейського парламенту та Ради від 28 січня 2002 року про встановлення загальних принципів і вимог законодавства про харчові продукти, створення Європейського Агентства з питань безпечності харчових продуктів і встановлення процедур у питаннях, пов'язаних із безпечністю харчових продуктів (Загальний харчовий продукт (GFL))

4. Регламент (ЄС) № 852/2004 Європейського Парламенту та Ради від 29 квітня 2004 року про гігієну харчових продуктів. 5. Регламент (ЄС) 882/2004 Європейського Парламенту та Ради від 29 квітня 2004 року про офіційні заходи контролю, що застосовують для забезпечення підтвердження відповідності з кормовим та харчовим законодавством, правилами щодо здоров'я та благополуччя тварин.

Реквізити затвердження

Затверджено на засіданні кафедри інфекційної патології, гігієни, санітарії та біобезпеки
протокол від 22.12. 2025 № 8

Додаток до силябусу

**СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ**

Назва теми	Види навчальної роботи здобувачів вищої освіти				Разом
	опитування	виконання завдань лабораторної роботи та їх захист	виконання завдань самостійної роботи (презентація)	виконання тестів	
Тема 1. Визначення та історія розвитку ветеринарної санітарії. Роль ветеринарної санітарії у щодо виробництва продукції високої якості..	2	2			
Тема 2. Дезінфекція на підконтрольних ветеринарних об'єктах, характеристика основних класів дезінфікуючих речовин. Дезінсекція на підконтрольних ветеринарних об'єктах. Дератизація на підконтрольних ветеринарних об'єктах.	2	2	40	20	
Тема 3. Ветеринарно-санітарна техніка	2	4			
Тема 4. Ветеринарно-санітарна оцінка ґрунту та джерел водопостачання, знезараження стічних вод.	2	4			
Тема 5. Ветеринарно-санітарна оцінка кормів.	2	4			
Тема 6. Ветеринарно-санітарні вимоги до	2	4			

транспортних засобів для перевезення тварин, птиці, продуктів тваринного походження, сировини та відходів виробництва та їх дезінфекція.					
Тема 7. Система біологічної безпеки і біозахисту: предмет, поняття, принципи, напрямки формування. Національні та міжнародні організації щодо біобезпеки та біозахисту та нормативноправові регуляторні акти у системі запобігання біологічним ризикам	2	2			
Тема 8. Характеристика основних груп біологічних ризиків та управління ними. Ризики занесення й поширення транскордонних та емерджентних захворювань тварин в Україні та світі. Системи моніторингу та діагностики. Біобезпека і біозахист при виробництві та переробці харчових продуктів, на біотехнологічних підприємствах та система лабораторного біозахисту та біобезпеки	2	2			
Разом	16	24	40	20	100

Шкала та критерії оцінювання

Поточний контроль

<i>Опитування (0-2)</i>	
Кількість балів	Критерії оцінювання
2	у повній мірі надав відповідь на теоретичне питання з теми лекції.
1	лаконічна відповідь на теоретичне питання з теми лекції;
0	відсутні відповіді на теоретичне питання з теми лекції, що не дає змоги оцінити досягнення результатів навчання;
<i>Виконання завдань лабораторної роботи та їх захист (0-2 бали)</i>	
Кількість балів	Критерії оцінювання
2	здобувач вищої освіти присутній на лабораторному занятті, виконав поставлене перед ним завдання, розкрив тему, захистив роботу, сформулював й обґрунтував висновки, при захисті з боку викладача зауваження відсутні, дав ґрунтовні відповіді на додатково поставлені запитання.
1	здобувач вищої освіти присутній на лабораторному занятті, виконав поставлене перед ним завдання, але не захистив роботу;
0	лабораторну роботу здобувач вищої освіти не виконав та не представив звіт, що не дає змоги оцінити досягнення результатів навчання;
<i>Виконання завдань самостійної роботи презентації на задану тему (0-40 балів)</i>	
Кількість балів	Критерії оцінювання
40	нараховується здобувачу вищої освіти, коли він представив виконану презентацію та захистив її, відповів на всі поставлені питання.
30	нараховується здобувачу вищої освіти, коли він представив виконану презентацію, але відповів не на всі поставлені питання.
20	нараховується здобувачу вищої освіти, коли він представив виконану презентацію, але не відповів на поставлені питання.
10	нараховується здобувачу вищої освіти, коли він представив виконану презентацію, але вона не розкриває тему, а також здобувач не відповів на поставлені питання.
0	відсутність виконання презентації здобувачем вищої освіти, що не дає змоги оцінити досягнення результатів навчання.
<i>Виконання тестів (0-20 балів)</i>	
Кількість балів	Критерії оцінювання
20	здобувач вищої освіти в повному обсязі опанував теми й повністю розв'язав тест.
11-19	здобувач вищої освіти опанував значну частину матеріалу, але надав неповну відповідь (на рівні до 60-90% потрібної інформації).
1-10	здобувач вищої освіти опанував значну частину матеріалу, але надав неповну відповідь (на рівні до 10-50% потрібної інформації).
0	здобувач вищої освіти не дав відповіді на поставлені питання тесту, що не дає змоги оцінити досягнення результатів навчання;.